

fra Jozo Bencun

DE FAMILIA

Fra Jozo Bencun jedan je od sedmorice fratara koji su 1945. godine odvedeni iz mostarskoga samostana i bačeni u Neretvu. Kao sedamdesetpetogodišnji starac bio je privremeni gost u franjevačkom samostanu u Mostaru. Iz toga samostana komunisti su ga izveli zajedno s još šestoricom braće, a među njima i provincijala hercegovačkih franjevaca fra Lea Petrovića te izmučene i svezane, s kamenjem oko vrata, bacili u hladnu Neretvu. Sve se to zbilo na Pepelnicu, 14. veljače 1945. godine. Neretva je tada u svoje dubine primila sedam svećeničkih života i postala njihovo zemaljsko počivalište.

Ima nešto zanimljivo u toj Neretvi. O njoj su napisane tolike pjesme, o ljubavi i boli, o čežnji... O susretima i rastancima. O svemu onomu što se u srcu nosi, a riječima teško izgovara. Kao da je njezin tok oduvijek bio blizak čovjeku. Neretva kao da razumije naše tišine jednako kao i naše uzdahe. I ispod stihova i pjesama, ispod ljubavi i čežnje, susreta i rastanaka, Neretva u sebi krije sjećanja koja ne blijede, unatoč tome što je kroz njezin tok proteklo puno vode i još više vremena.

U njoj se i danas susreću ljepota i bol, pjesma i tišina, život i smrt. Možda je zato tako bliska čovjeku, jer poput njega nosi u sebi i svjetlo i tamu, dobro i zlo. I ne prestaje teći unatoč svemu.

A iz jednoga maloga i siromašna kraja Hercegovine 1869. godine potekao je novi život. U Međugorju, u obitelji Bencun rodio se Ivan. O njegovu djetinjstvu i pučkom školovanju nemamo nikakvih podataka. Bio je to jedan od siromašnijih krajeva Hercegovine, a takvih je u Hercegovini toga vremena bilo puno. Vjerojatno se odmalena Ivan nagledao patnje i neimaštine, shvaćajući da škrt hercegovačka zemlja nikoga ne hrani dovoljno. Nije zato ni neobično zašto je njegova narav bila tvrda, gotovo gruba na prvi pogled. Život ga nije mazio. Oblikovala ga je oskudica, glad i pogled na ljude koji su često dolazili, a vjerojatno i odlazili, pa i od njega, praznih ruku, jer im ne bi imao što dati. Vjerojatno se nagledao ljudi koji teško rade i nadaju se, a nemaju plodova svojega rada već često ostaju gladni.

Zbog toga je često nailazio i na nerazumijevanje zajednice, a nerijetko bi se našao i u sukobima, osobito sa svojim poglavarima. Vjerujem da se iza te njegove teške naravi krila osjetljivost koja nije mogla zatvoriti oči pred nepravdom života.

fra Jozo u širokobriješkom bratstvu 1944. godine, sjedi drugi slijeva

Njegova tvrdoća možda je bila samo obrana da izdrži svijet koji nije bio blag. Ni prema njemu ni prema bilo kome u to vrijeme.

Ivan, koji nakon oblačenja franjevačkoga habita uzima ime fra Jozo, završava svoje školovanje na Širokom Brijegu, a nakon svećeničkoga ređenja u Mostaru po rukama biskupa Paškala Buconjića, proslavlja mladu misu u svom rodnom Međugorju.

Djelovao je kao kapelan i župnik u mnogim hercegovačkim župama, često u teškim i zabačenim krajevima, a jednu je župu i osnovao spavajući po kućama mještana gotovo 6 godina, jer nažalost u to vrijeme nije bilo ni župe ni župne kuće u Izbičnu. Tu je, kao prvi župnik župe Izbično, zajedno sa župljanima sagradio župnu kuću i to u siromaštvu kakvo je danas nemoguće zamisliti. U župi Izbično ostaje najduže, dvadeset godina u dva navrata. To je ujedno i njegova posljednja župa u kojoj je djelovao. Bio je kapelan u Gradnićima, na Humcu te kapelan Polja. Zatim župnik u Drežnici i Gorancima, pa opet nakon toga kapelan na Humcu, a potom župnik u Bukovici, u Širokom Brijegu i u Klobuku. Godine 1937. odlazi u mirovinu.

Mnogi su ga opisivali kao osebujna i zanimljiva fratra, često više nalik na kakva hajduka, negoli na uglađena svećenika. Međutim, fra Jozo, iako oblikovan grubošću i škrtošću hercegovačke zemlje još od djetinjstva, ipak je volio ljude iznad

svega, dijelio je s njima svoje radosti i žalosti, nesuglasice i nerazumijevanja i sve ono drugo što sačinjava jedan život. Možda je upravo zbog toga fra Jozo dobar primjer da vjernost Bogu ne izgleda uvijek onako kako ljudi zamišljaju. Ispod vanjske čvrstoće, osebnosti i nesuglasica u kojima se često nalazio, krilo se srce koje je pripadalo Bogu. Je li to srce moglo naslutiti da će svoje posljednje otkucaje na zemlji otkucati na obali hladne Neretve, koja će mu postati ovozemaljsko počivalište?

Pomalo nemiran poput rijeke, svoje posljednje počivalište dobio je baš u rijeci Neretvi. Kao da se čitav njegov franjevački i svećenički život, obilježen kretanjem, na kraju stopio s njezinim tokom. Rijeka koja nikada ne staje primila je u svoje krilo čovjeka koji nije prestao služiti Bogu i ljudima.

A Neretva? Ona i dalje teče, unatoč svemu.

Molitvu nam, Gospodine, milostivo usliši! U Sinu tvome što je od mrtvih uskrsnuo raste naša vjera: daj da se u iščekivanju uskrsnuća tvoga sluge fra Jozе učvrsti i naša nada. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

fra Marko Vukadin

fra Jozo na prozoru
samostana

SLUGA BOŽJI FRA ANDRIJA TOPIĆ I 49 BRAĆE

SVJEDOCI VJERE

Zagreb, 2026.